

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.45.2020.AHor

z dnia 26 marca 2020 r.

Rada Miejska w Międzyrzeczu

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) **stwierdzam nieważność § 3 oraz załącznika** uchwały Nr XX/169/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie określenia obszaru podlegającego obowiązkowej deratyzacji i terminu jej przeprowadzenia.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 lutego 2020 Rada Miejska w Międzyrzeczu podjęła uchwałę w sprawie określenia obszaru podlegającego obowiązkowej deratyzacji i terminu jej przeprowadzenia. W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy § 27 ust.3 uchwały nr XXII/195/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Międzyrzecz (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z 2016 r., poz.1152) i podano, że dokonano uzgodnienia z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Międzyrzeczu. Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 27 lutego br.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdza, że ww. uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Zgodnie z § 3 badanej uchwały: O wyznaczeniu obszaru i terminu deratyzacji zawiadamia się właścicieli, zarządców, użytkowników i władających obiektami budowlanymi na nieruchomościach określonych w § 1, poprzez obwieszczenie, którego treść stanowi załącznik do uchwały. Zgodnie zaś z załącznikiem do uchwały „Obwieszczenie o powszechnej deratyzacji”:

1. Wszyscy zarządcy, użytkownicy i władający obiektami budowlanymi, węzłami cieplnymi, siecią kanalizacyjną w obrębie miejscowości KAŁAWA zobowiązani są przeprowadzić akcję tępienia szczerów w dniach od 01.03.2020 r. do 31.03.2020 r.

2. Deratyzację przeprowadzają specjalistyczne zakłady deratyzacyjne. Dopuszcza się przeprowadzenie deratyzacji we własnym zakresie przy użyciu środków dopuszczonych do obrotu przez Ministra Zdrowia, dostępnych w handlu, w budynkach mieszkalnych i gospodarczych na posesjach prywatnych.

3. Właściciele i użytkownicy wykonujący zabieg we własnym zakresie zobowiązani są do przeprowadzenia deratyzacji wg wskazań podanych na opakowaniach środków biobójczych,

w miejscach pojawiania się gryzoni, a w szczególności w śmietnikach, komórkach, piwnicach, budynkach gospodarczych itp. Miejsca łatwo dostępne, w których zostały wyłożone środki deratyzacyjne powinny być oznakowane znakami i napisami.

4. Właściciele, zarządcy, użytkownicy nieruchomości wymienionych w pkt. 1 zobowiązani są w związku z akcją deratyzacji dokonać w budynkach i pomieszczeniach naprawy wszystkich uszkodzeń, które mogą służyć gryzoniom jako drogi wtargnięcia oraz usunąć z terenu i pomieszczeń wszelkie odpady w tym odpady żywnościowe mogące stanowić żer oraz kryjówki dla gryzoni.

5. W czasie trwania akcji deratyzacji należy pouczyć dzieci o grożącym niebezpieczeństwie zatrucia oraz trzymać w zamknięciu żywy inwentarz.

6. Kontrola i nadzór nad wykonaniem uchwały należy do upoważnionych pracowników Urzędu Miejskiego oraz Policji i Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Międzyrzeczu.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały organ nadzoru stwierdził, że kwestionowany § 3 oraz załącznik do uchwały „Obwieszczenie o deratyzacji” istotnie naruszają prawo i zostały podjęte z rażącym przekroczeniem § 27 ust. 3 Uchwały nr XXII/196/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Międzyrzecz oraz art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010).

Zgodnie bowiem z § 27 ust. 3 Uchwały nr XXII/196/16 „W przypadku wystąpienia populacji gryzoni stwarzającej zagrożenie Rada Miejska, w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektoratem Sanitarnym, określi obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji oraz termin jej przeprowadzenia” Rada Miejska była więc upoważniona jedynie do określenia obszaru podlegającego obowiązkowej deratyzacji oraz termin jej przeprowadzenia, co też uczyniła w § 1 i § 2 przedmiotowej uchwały. Wskazać należy, że wyznaczanie obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania co do zasady następuje w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy podejmowanym na podstawie art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010). Z brzmienia art. 4 ust. 2 pkt 8 tej ustawy, wynika wprost, że terminy i obszary obowiązkowej deratyzacji winny wynikać z regulaminu utrzymania czystości i porządku co nie oznacza, że w przypadkach koniecznych, właściwe organy nie powinny podjąć działań w kierunku przeprowadzenia deratyzacji, której termin nie jest przewidziany w regulaminie (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 listopada 2006 r., sygn. II SA/Go 316/06).

Przepis § 27 ust. 3 Uchwały nr XXII/196/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Międzyrzecz stanowi wprawdzie upoważnienie dla Rady Miejskiej w Międzyrzeczu do podjęcia w przypadku wystąpienia populacji gryzoni stwarzającej zagrożenie dodatkowej uchwały określającej obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji oraz termin jej przeprowadzenia. Jednakże Rada Miejska w żadnym wypadku nie jest na podstawie tej regulacji upoważniona do nałożenia na zarządców, użytkowników

i władających obiektami budowlanymi czy też mieszkańców jakichkolwiek obowiązków, w tym do przeprowadzenia akcji tępienia szczurów i myszy, dokonania napraw uszkodzeń w budynkach, pouczenia dzieci o grożącym niebezpieczeństwie zatrucia czy utrzymywania w zamknięciu żywego inwentarza.

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 13 września 2016 r., sygn. II OSK 3026/14, „Wyznaczenie obszaru deratyzacji nie obejmuje aspektu podmiotowego przez wprowadzenie przepisu, że na terenie nieruchomości przeprowadzana jest przez właściciela. Taki przepis regulaminu stanowi przekroczenie delegacji ustawowej”. W art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie ma mowy o obciążeniu obowiązkiem deratyzacji właścicieli nieruchomości, a zatem nałożenie na nich takiego obowiązku jest naruszeniem upoważnienia ustawowego zawartego w ww. przepisie ustawy (tak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 marca 2018 r., sygn. II SA/Łd 89/18). Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odnośnie deratyzacji ustawodawca upoważnił radę gminy jedynie do wyznaczenia obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania. Rada gminy realizując postanowienia tego przepisu nie może wskazać w uchwale podmiotów zobowiązanych do przeprowadzenia deratyzacji. Norma kompetencyjna wspomnianego art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy z całą pewnością nie obejmuje upoważnienia do uregulowania przez radę kwestii nałożenia na podmioty prywatne takiego obowiązku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 7 kwietnia 2011 r., sygn. II SA/Ol 145/11). Podkreślić należy, że rada gminy nie została upoważniona do określania podmiotów zobligowanych do przeprowadzenia deratyzacji, zaś wskazanie podmiotów obowiązanych do przeprowadzenia deratyzacji i określenie, iż właściciele nieruchomości ponoszą koszty deratyzacji nie znajduje oparcia w przepisach ustawowych (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 16 września 2015 r., sygn. II SA/Łd 386/15).

Mając powyższe na uwadze należało stwierdzić nieważność § 3 badanej uchwały wraz z załącznikiem „Obwieszczenie o deratyzacji”.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. Wojewody Lubuskiego

Paweł Witt

Wydział Nadzoru i Kontroli - Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli